

I. DOCTRINĂ

PARTICULARITĂȚI ALE EXECUTĂRII HOTĂRÂRIILOR JUDECĂTOREȘTI PRONUȚATE ÎN CONTENCIOSUL ACTELOR ADMINISTRATIVE ASIMILATE, POTRIVIT PREVEDERILOR LEGII NR. 554/2004 ȘI ALE LEGII NR. 101/2016

*Conf. univ. dr. Emilia Lucia Cătană**

PARTICULARITÉS DE L'EXÉCUTION DES DÉCISIONS RENDUES DANS LA PROCÉDURE DU CONTENTIEUX DES ACTES ADMINISTRATIFS ASSIMILÉS, CONFORMÉMENT AUX DISPOSITIONS DE LA LOI NO. 554/2004 ET DE LA LOI NO. 101/2016

Résumé

L'étude porte sur certaines particularités concernant l'exécution des décisions rendues dans la procédure du contentieux des actes administratifs assimilés, comprenant le refus injustifié de régler une plainte, le fait de ne pas répondre au requérant dans le délai prévu par la loi/le silence de l'administration, respectivement les contrats administratifs, assimilés à l'acte administratif proprement dit/typique spécialement par Loi du contentieux administratif no. 554/2004 et par Lois no. 98-101 du 2016.

La recherche est fondée tant sur une analyse de la législation et de la doctrine en la matière, que sur les décisions de la Cour Constitutionnelle, respectivement sur les décisions no. 3 du 29 février 2016 et no. 35 du 31 octobre 2016 rendues par la Haute Cour de Cassation et de Justice, la Formation pour le règlement de certaines questions de droit.

Mots-clés: le contentieux administratif; des actes administratifs assimilés; le refus injustifié; le silence de l'administration; des contrats administratifs; l'exécution de la décision

* Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Tîrgu Mureș, Facultatea de Drept; avocat în cadrul Baroului Mureș; arbitru al Curții de Arbitraj Comercial Intern și Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie Mureș.

CHARACTERISTICS OF THE ENFORCEMENT OF JUDGMENTS PASSED IN SIMILAR ADMINISTRATIVE LITIGATION MATTERS, UNDER THE PROVISIONS OF LAW NO. 554/2004 AND LAW NO. 101/2016

Abstract

The study analyzes the particularity of the judgement enforcement pronounced in contentious of assimilated administrative acts, regarding the unjustified refusal to solve a request regarding a right or a legitimate interest, the failure to solve a request in legal deadline/the silence of administration and the administrative contracts, assimilated to administrative acts by Law no. 554/2004 and Laws no. 98-2016 adopted in 2016.

The research is based on an analysis of both the law and doctrine, decisions of the Constitutional Court and the Decisions of the High Court of Cassation and Justice no. 3 of February 29, 2016 and no. 35 of October 31, 2016. Not least, the study analyzes special procedures applicable to contentious of assimilated administrative acts, regarding administrative contracts that are assimilated to the administrative act by art. 2 para. (1) c) thesis II of the Law no. 554/2004. As a result, we analyzed the special procedures applicable to the judgement enforcement in the contentious administrative of contracts covered by the Law no. 101/2016.

Keywords: administrative contentious; assimilated administrative act; unjustified refusal; silence of the administration; administrative contract; the judgement enforcement

1. Introducere

Executarea hotărârilor judecătorești reprezintă un aspect important al eficacității controlului judiciar¹⁾, de reținut sub acest aspect fiind **Recomandarea nr. 16/2003 a Comitetului de Miniștri din cadrul Consiliului Europei**, potrivit căreia executarea deciziilor administrative trebuie să țină cont de drepturile și interesele persoanelor particulare, reținută și în practica instanțelor judecătorești române²⁾. De altfel, în **jurisprudența CEDO** s-a arătat că dreptul oricărei persoane de a avea acces la justiție, garantat prin art. 6 par. 1 din Convenție, „ar rămâne însă iluzoriu dacă sistemul legal intern al statului respectiv ar permite ca o hotărâre definitivă și obligatorie să rămână inoperantă, în detrimentul uneia dintre părți”³⁾.

¹⁾ A se vedea, în acest sens, D. Vučetić, *Serbian Judicial Review of Administrative Acts and European Standards for Administrative Disputes*, în *Facta Universitatis, Law and Politics Series*, vol. 3, nr. 1/2005, p. 89.

²⁾ ICCJ, s. cont. adm. fisc., dec. nr. 1231/2011, publicată pe www.scj.ro.

³⁾ Hotărârea din 19 martie 1997, pronunțată în *Cauza Hornsby c. Greciei*, nr. 18.357/91, sursa: <http://jurisprudentacedo.com/HORNSBY-c.-GRECIA-articolul-6-paragraful-1-din-Conventie-incalcare.html>.

De asemenea, prin **Deciziile nr. 972 din 21 noiembrie 2012⁴⁾ și nr. 460 din 13 noiembrie 2013⁵⁾, Curtea Constituțională** a statuat, referitor la efectele hotărârilor judecătorești, că „hotărârea judecătorească, având autoritate de lucru judecat, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului jurisdicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecării. Prin urmare, hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă se situează în sfera actelor de autoritate publică, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională. Pe de altă parte, un efect intrinsec al hotărârii judecătorești îl constituie forța executorie a acesteia, care trebuie respectată și executată atât de către cetățeni, cât și de autoritățile publice. Or, a lipsi o hotărâre definitivă și irevocabilă de caracterul ei executoriu reprezintă o încălcare a ordinii juridice a statului de drept și o obstrucționare a bunei funcționări a justiției”.

În cele ce urmează vom analiza unele particularități privitoare la executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în contenciosul actelor administrative asimilate constând în **refuzul nejustificat de a rezolva o cerere, faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal/tăcerea administrației, respectiv contractele administrative**, asimilate actului administrativ propriu-zis/tipic în special prin art. 2 alin. (2) și art. 2 alin. (1) lit. c) teza a II-a din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, respectiv prin Legile nr. 98-101 din 2016⁶⁾.

2. Unele aspecte privitoare la procedura de executare a hotărârilor judecătorești potrivit dispozițiilor art. 24 și art. 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004. Aspecte legislative, doctrinare și jurisprudențiale

Legea nr. 554/2004, în actuala sa redactare astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 554/2004, dispune la art. 22 că hotărârile judecătorești definitive pronunțate potrivit Legii nr. 554/2004 sunt titluri executorii.

Art. 24 și art. 25 din Legea nr. 554/2004 reglementează o **procedură specială de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în contenciosul**

⁴⁾Decizia Curții Constituționale nr. 972 din 21 noiembrie 2012 referitoare la sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte, publicată în M. Of. nr. 800 din 28 noiembrie 2012.

⁵⁾Decizia Curții Constituționale nr. 460 din 13 noiembrie 2013 referitoare la sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte, publicată în M. Of. nr. 762 din 9 decembrie 2013.

⁶⁾Doctrinar, a se vedea: I. Alexandru (coordonator), M. Cărăușan, S. Bucur, *Drept administrativ*, Ed. Lumina Lex, București, 2005, p. 556; F.L. Ghencea, *Autorizarea administrativă. Teorie. Practică. Jurisprudență*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 112; O. Puie, *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 323 și urm.; mai recent, refuzul autorităților și instituțiilor publice de a aplica prevederile legale în domeniul funcției publice și al funcționarilor publici este calificat ca act administrativ asimilat – a se vedea V. Vedinaș, *Statutul funcționarilor publici (Legea nr. 188/1999). Comentarii, legislație, doctrină și jurisprudență*, ed. a 2-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 92.

actelor administrative asimilate, cu privire la hotărârile prin care autoritatea publică a fost obligată să încheie, să înlocuiască sau să modifice actul administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze anumite operațiuni administrative, inclusiv de punere în executare a hotărârilor de contencios administrativ date pentru soluționarea litigiilor ce au avut ca obiect contracte administrative.

În cazul acestor hotărâri judecătorești, executarea hotărârii definitive se face de bunăvoie de autoritatea publică în termenul prevăzut în cuprinsul acesteia, iar în lipsa unui astfel de termen, în cel mult 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii. Dacă debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se duce la îndeplinire prin **executare silită**, parcurgându-se procedura specială prevăzută la art. 24 din Legea nr. 554/2004. Astfel, procedural, „*la cererea creditorului, în termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită, care curge de la expirarea termenelor prevăzute la alin. (1) și care nu au fost respectate, instanța de executare, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, aplică conducătorului autorității publice sau, după caz, persoanei obligate o amendă de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, care se face venit la bugetul de stat, iar reclamantului îi acordă penalități, în condițiile art. 905 din Codul de procedură civilă*” (devenit, în actuala formă de redactare a Codului de procedură civilă, art. 906⁷⁾).

Cu privire la aplicabilitatea normei cuprinse în art. 24 din Legea nr. 554/2004, prin **decizia nr. 35 din 31 octombrie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept**, a statuat că această normă „*are caracter de lege specială, derogatorie, în ceea ce privește mijloacele de constrângere și, după caz, sancționarea persoanei culpabile pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanța de contencios administrativ*”, reglementând „*nu doar o sancțiune, ci un ansamblu de mijloace de constrângere a debitorului în vederea îndeplinirii obligației stabilite prin hotărâre judecătorească*”⁸⁾. De asemenea, doctrina califică ca fiind o veritabilă **garanție procesuală** amenda de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, care se poate aplica conducătorului autorității publice în faza de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanța judecătorească de contencios administrativ, în situația în care nu este

⁷⁾ Redăm prevederile art. 906 C. pr. civ.: „(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare. (2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu. (3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației. (4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere definitivă, dată cu citarea părților. (5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. (6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie. (7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1)-(4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun”.

⁸⁾ ICCJ, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, dec. nr. 35 din 31 octombrie 2016 privind examinarea sesizării formulate de Înalta Curte de Casație și Justiție, secția de contencios administrativ și fiscal, în dosarul nr. 24.103/3/2013, publicată în M. Of. nr. 1023 din 20 decembrie 2016.

Particularități ale executării hotărârilor judecătorești pronunțate în contenciosul actelor administrative

respectat termenul de punere în executare a acestora⁹⁾.

Remarcăm însă că **prevederile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 au făcut recent obiectul unei excepții de neconstituționalitate admise de către Curtea Constituțională¹⁰⁾**. Astfel, în urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat ca neconstituțională **soluția legislativă potrivit căreia încheierea prevăzută de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 este „definitivă”**. Astfel, lipsa unei căi de atac împotriva încheierii pronunțate de instanța de executare prin care se aplică conducătorului autorității publice sau, după caz, persoanei obligate o amendă de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere încalcă prevederile art. 21 din Constituție referitoare la accesul liber la justiție, reglementând o restrângere a exercițiului acestui drept care nu respectă condiția de proporționalitate prevăzută de art. 53 alin. (2) din Constituție.

Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a amenzii și de acordare a penalităților debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce se va datora statului și suma ce i se va datora lui cu titlu de penalități, prin hotărâre dată cu citarea părților. Totodată, prin aceeași hotărâre, instanța va stabili „în condițiile art. 891 din Codul de procedură civilă” (devenit, în actuala formă de redactare a Codului de procedură civilă, art. 892¹¹⁾), despăgubirile pe care debitorul le datorează creditorului pentru neexecutarea în natură a obligației. Cererile se judecă în cameră de consiliu, de urgență, iar hotărârea pronunțată de instanța de contencios administrativ este supusă numai apelului în termen de 5 zile de la comunicare. Dacă hotărârea a fost pronunțată de curtea de apel, ea va fi supusă recursului, în același termen [art. 25 alin. (2) și (3) din Legea nr. 554/2004].

Potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. Ț) din Legea nr. 554/2004, instanța de executare este instanța care a soluționat fondul litigiului de contencios administrativ. **Ca urmare, indiferent care este instanța a cărei hotărâre are calitate de titlu executor, punerea în executare a titlului respectiv se face de către instanța care a soluționat fondul litigiului de contencios administrativ**, oricare ar fi soluția dată de această instanță.

Conducătorul autorității publice se poate îndrepta cu acțiune împotriva celor vinovați de neexecutarea hotărârii, potrivit dreptului comun. În cazul în care cei vinovați sunt demnitari sau funcționari publici, se aplică reglementările speciale (art. 26 din Legea nr. 554/2004).

⁹⁾ A se vedea V. Vedinaș, *Drept administrativ*, ed. a 9-a, revăzută și actualizată, Ed. Universul Juridic, București, 2015, pp. 180-181.

¹⁰⁾ Decizia Curții Constituționale nr. 898 din 17 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 24 și art. 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în M. Of. nr. 148 din 26 februarie 2016.

¹¹⁾ Redăm conținutul art. 892 C. pr. civ.: „(1) Dacă în titlu executoriu nu s-a stabilit ce sumă urmează a fi plătită ca echivalent al valorii bunului în cazul imposibilității predării acestuia sau, după caz, echivalentul despăgubirilor datorate în cazul neexecutării obligației de a face ce implică faptul personal al debitorului, instanța de executare, la cererea creditorului, va stabili această sumă prin hotărâre dată cu citarea părților, în termen scurt. În toate cazurile, la cererea creditorului, instanța va avea în vedere și prejudiciile ocazionate prin neexecutarea de bunăvoie a obligației, înainte ca aceasta să devină imposibil de executat. (2) Hotărârea este executorie și este supusă numai apelului. Suspendarea executării acestei hotărâri nu se va putea obține decât cu consemnarea sumei stabilite. Dispozițiile art. 751 și 752 sunt aplicabile în mod corespunzător. (3) Pe baza cererii prevăzute la alin. (1), creditorul va putea înființa măsuri asigurătorii”.

Ne raliem punctului de vedere exprimat în doctrină¹²⁾ potrivit căruia, atât timp cât însăși hotărârea instanței cuprinde termenul de executare a obligației, autoritatea nu poate fi prezumată în culpa de neexecutare înăuntrul acestui termen. Un astfel de demers ar însemna să distorsionăm sensul legii, adică să prezumăm o culpă acolo unde ea nu s-a născut și să aplicăm amenzi numai pentru virtualitatea producerii unei încălcări, lucru care este inacceptabil.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, în lipsa cererii creditorului, după împlinirea termenului de 3 luni mai sus menționat, compartimentul executării civile al instanței de executare va solicita autorității publice relații referitoare la executarea obligației cuprinse în titlul executoriu și, în cazul în care obligația nu a fost integral executată, instanța de executare va fixa suma definitivă ce se va datora statului prin hotărâre dată cu citarea părților.

Prevederile **art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004 au făcut recent obiectul unei cereri în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, constituindu-se dosarul nr. 4.149/1/2015 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept**. Sesizarea a fost formulată de Curtea de Apel Constanța, secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 2.434/118/2012*, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Dispozițiile art. 24 alin. (5) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, introduse prin Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, se aplică și în ipoteza executării obligațiilor stabilite prin hotărâri judecătorești rămase definitive înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 138/2014?”*. Analizând sesizarea, Înalta Curte a constatat că hotărârea judecătorească a cărei executare s-a solicitat în cauză, în procedura specială de executare silită reglementată de Legea nr. 554/2004, a rămas irevocabilă prin decizia nr. 502 din 25 martie 2013 a Curții de Apel Constanța, așadar, înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 138/2014, astfel că instanța de trimitere a pus în dezbatere „problema identificării legii de procedură aplicabile executării silită a unui titlu executoriu – hotărâre judecătorească pronunțată de instanța de contencios administrativ”. Înalta Curte a constatat, în acest sens, că „în lipsa unor dispoziții exprese în Legea nr. 554/2004 și a unor norme tranzitorii în Legea nr. 138/2014, care a introdus în corpul legii organice a contenciosului administrativ prevederea legală analizată, devin incidente dispozițiile art. 28 din Legea nr. 554/2004 care trimit la prevederile Codului de procedură civilă în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritățile publice, pe de o parte, și persoanele vătămate în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte. Or, din cuprinsul art. 24 și art. 25 alin. (1) C. pr. civ. rezultă cu claritate că executarea silită este guvernată de legea în vigoare la momentul declanșării acestei etape a procesului civil. Ca urmare, indiferent de momentul rămânerii definitive a hotărârii instanței de contencios administrativ, care constituie titlul executoriu, dacă executarea silită a debutat după data intrării în vigoare a dispozițiilor art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, această prevedere legală este aplicabilă. Nu în ultimul rând, această soluție este de natură să contribuie la restabilirea principiului legalității și la asigurarea dreptului la un proces echitabil, în sensul configurat de CEDO printr-o bogată jurisprudență, făcând aplicabil noul instrument creat prin art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, menit să determine autoritățile publice să aducă la îndeplinire obligația cuprinsă în titlul executoriu, și în privința hotărârilor judecătorești pronunțate sub imperiul vechii reglementări” (s.n., L.C.).

¹²⁾ N. Scutea, M.M. Popa, *Unele controverse doctrinare privind Legea contenciosului administrativ la un an de la intrarea sa în vigoare* (II), în RDP nr. 2/2006, pp. 84-101.

Ca urmare, Înalta Curte a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, a stabilit că prevederile art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, introduse prin Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă¹³⁾, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe „se aplică și în ipoteza executării obligațiilor stabilite prin hotărâri judecătorești rămase definitive înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 138/2014”¹⁴⁾.

3. Specificitatea executării hotărârilor judecătorești în reglementarea Legii nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor

Recent a fost adoptat noul pachet legislativ în materia achizițiilor publice, respectiv a concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii, reprezentat de Legile nr. 98-101 din 2016. Din perspectiva de cercetare a temei ce face obiectul acestui studiu, având în vedere evoluția controversată a acestor tipuri de contracte, esențial este că prin Legile nr. 98-100 **contractul de achiziție publică, contractul sectorial, contractul de concesiune de lucrări și contractul de concesiune de servicii** sunt definite ca fiind **acte asimilate actului administrativ**, în concordanță cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.

În ceea ce privește executarea sentințelor judecătorești pronunțate de instanțele de contencios administrativ competente în soluționarea cererilor formulate în temeiul prevederilor Legii nr. 101/2016¹⁵⁾, remarcăm dispozițiile speciale cuprinse în această lege în cazul acțiunilor în contencios administrativ având ca obiect „*constatarea nulității absolute a contractului/actului adițional la acesta încheiat cu încălcarea condițiilor cerute, după caz, de legislația privind achizițiile publice, legislația privind achizițiile sectoriale sau legislația privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii pentru încheierea sa valabilă, precum și repunerea părților în situația anterioară*” [art. 58 alin. (1)]. Alin. (2) al art. 58 din Legea nr. 101/2016 prevede cazurile în care instanța de judecată constată nulitatea absolută totală/parțială a contractului/actului la aceasta și dispune repunerea părților în situația anterioară¹⁶⁾, respectiv:

¹³⁾ Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014.

¹⁴⁾ ICCJ, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, dec. nr. 3 din 29 februarie 2016 privind dispozițiile art. 24 alin. (5) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, introduse prin Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe pronunțată în dosarul nr. 4.149/1/2015, publicată în M. Of. nr. 243 din data de 1 aprilie 2016.

¹⁵⁾ Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, publicată în M. Of. nr. 393 din 23 mai 2016.

¹⁶⁾ Textul de lege face trimitere la prevederile art. 1254 alin. (3) din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare (Codul civil), potrivit căruia: „*În cazul în care contractul este desființat, fiecare parte trebuie să restituie celeilalte, în natură sau prin echivalent, prestațiile*

a) autoritatea contractantă a atribuit contractul fără să respecte obligațiile referitoare la publicarea unui anunț de participare, conform prevederilor legislației privind achizițiile publice, legislației privind achizițiile sectoriale sau legislației privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;

b) atunci când autoritatea contractantă urmărește dobândirea execuției unei lucrări, a unui serviciu sau a unui produs, fapt care ar încadra contractul respectiv în categoria contractelor supuse legislației privind achizițiile publice, legislației privind achizițiile sectoriale sau legislației privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, însă autoritatea contractantă încheie alt tip de contract, cu nerespectarea procedurii legale de atribuire;

c) contractul/actul adițional la acesta a fost încheiat în condiții mai puțin favorabile decât cele prevăzute în propunerile tehnice și/sau financiare care au constituit oferta declarată câștigătoare;

d) nerespectarea criteriilor de calificare și selecție și/sau a factorilor de evaluare prevăzute/prevăzuți în cadrul anunțului de participare care au stat la baza declarării ofertei câștigătoare, aceasta conducând la alterarea rezultatului procedurii, prin anularea sau diminuarea avantajelor competitive¹⁷⁾;

e) contractul a fost încheiat înainte de primirea deciziei de soluționare a contestației de către Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor¹⁸⁾ sau de către instanță sau cu nerespectarea deciziei de soluționare a contestației.

Or, în cazul acestor cereri, art. 61 din Legea nr. 101/2016 prevede la alin. (3), (4) și (5) că hotărârea judecătorească prin care instanța competentă¹⁹⁾ a admis acțiunea în constatarea nulității absolute introdusă în temeiul art. 58 alin. (1) din acest act normativ și prin s-a dispus repunerea părților în situația anterioară **constituie titlu executoriu**,

primite, potrivit prevederilor art. 1.639-1.647, chiar dacă acestea au fost executate succesiv sau au avut un caracter continuu”.

¹⁷⁾ Pentru detalierea acestui caz în care instanța de judecată constată nulitatea absolută totală/parțială a contractului/actului la aceasta și dispune repunerea părților în situația anterioară în temeiul Legii nr. 101/2016, a se vedea E.L. Cătană, *Exercitarea nelimitată a libertății de apreciere – expresie a excesului de putere al autorităților contractante în atribuirea contractului de achiziție publică. Cenzurabilitatea acesteia în contenciosul achizițiilor publice*, în RDP nr. 2/2016, pp. 106-110.

¹⁸⁾ Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor este organism independent cu activitate administrativ-jurisdicțională, ale cărui organizare și funcționare sunt reglementate la Capitolul V din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor; cu privire la activitatea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor sub imperiul vechiului cadru normativ în materia achizițiilor publice reprezentat în principal de O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, publicată în M. Of. nr. 418 din 15 mai 2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare, a se vedea D.D. Șerban, *Achizițiile publice. Teoria și practica jurisdicțiilor administrative. Achizițiile publice. Teoria și practica jurisdicțiilor administrative*, Ed. Hamangiu, București, 2012; de asemenea, pentru o analiză a acestui organism independent, a se vedea I. Lazăr, *Jurisdicții administrative în materie financiară*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, pp. 224-305; M.C. Cătană, *Achiziții publice*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, pp. 225-234.

¹⁹⁾ Facem precizarea că instanța competentă este secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului în circumscripția căruia se află sediul reclamantului sau pârâtului – a se vedea art. 61 alin. (1) din Legea nr. 101/2016.

Particularități ale executării hotărârilor judecătorești pronunțate în contenciosul actelor administrative

responsabil pentru aducerea la îndeplinire a hotărârii judecătorești fiind **conducătorul autorității contractante**. Nu în ultimul rând, în cazul acestor hotărâri judecătorești, **autoritatea contractantă notifică Agenției Naționale pentru Achiziții Publice**²⁰⁾ **măsurile privind executarea hotărârii judecătorești rămase definitive.**

Apreciem totodată că, în ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în temeiul Legii nr. 101/2016, se aplică în completare dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, în măsura în care aceasta nu conține prevederi contrare.

4. Concluzii

În acest studiu am analizat unele particularități privitoare la executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în contenciosul actelor administrative asimilate, constând în nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, refuzul nejustificat de a soluționa o cerere, respectiv contractele administrative, asimilate actului administrativ propriu-zis/tipic în special prin art. 2 alin. (2) și art. 2 alin. (1) lit. c) teza a II-a din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, respectiv prin Legile nr. 98-101 din 2016.

Concluziile relevă că art. 24 și art. 25 alin. (4) din Legea nr. 554/2004 reglementează o procedură specială de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în contenciosul actelor administrative asimilate. În cazul acestor hotărâri judecătorești, executarea hotărârii definitive se face de bunăvoie de autoritatea publică în termenul prevăzut în cuprinsul acesteia, iar în lipsa unui astfel de termen, în termen de cel mult 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii. Dacă debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se duce la îndeplinire prin executare silită, parcurgându-se procedura specială prevăzută la art. 24 și art. 25 din Legea nr. 554/2004. În acest context, cercetarea s-a fundamentat atât pe o analiză a legislației și doctrinei în materie, cât și pe decizii ale Curții Constituționale, respectiv pe deciziile nr. 3 din 29 februarie 2016 și nr. 35 din 31 octombrie 2016 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Nu în ultimul rând, analiza s-a fundamentat pe contenciosul special reglementat de Legea nr. 101/2016 în materia executării hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele de contencios administrativ competente să soluționeze litigiile având ca obiect contractul de achiziție publică, contractul de concesiune de lucrări și contractul de concesiune de servicii, asimilate, potrivit legii, actului administrativ.

²⁰⁾ Agenția Națională pentru Achiziții Publice s-a înființat prin O.U.G. nr. 13/2015, publicată în M. Of. nr. 362 din 26 mai 2015, cu modificările survenite prin Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice; potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) din O.U.G. nr. 13/2015, Agenția Națională pentru Achiziții Publice s-a înființat ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, prin preluarea atribuțiilor, activității, a posturilor și a personalului de la Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAPP), de la Unitatea pentru coordonarea și verificarea achizițiilor publice din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, (UCVAP), și de la compartimentele de verificare a achizițiilor publice din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice; Regulamentul de organizare și funcționare la Agenției pentru Achiziții Publice (ANAP) s-a aprobat prin H.G. nr. 634/2015, publicată în M. Of. nr. 645 din 25 august 2015, cu modificările și completările ulterioare.

CARACTERUL EXECUTORIU AL CONTRACTULUI DE FIDUCIE

Lector univ. dr. **Dan-Adrian Doțiu**
Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
Facultatea de Drept și Științe Sociale

LA FORCE EXÉCUTOIRE DU CONTRAT DE FIDUCIE

Résumé

La fiducie, l'une des innovations absolues parmi les institutions du droit civil roumain, est fondé sur l'instrument désigné dans le droit anglo-saxon comme le trust. Le droit objectif définit la fiducie comme l'opération juridique par laquelle un ou plusieurs constituants transfèrent des droits réels, droits de créance, des garanties ou d'autres droits patrimoniaux ou un ensemble de pareils droits, présents ou futurs, à l'un ou plusieurs fiduciaires qui les exercent pour une fin déterminée, au profit de l'un ou de plusieurs bénéficiaires. Ces droits forment un patrimoine autonome, distinct des autres droits et obligations des patrimoines des fiduciaires. Le contrat de fiducie représente le contrat par lequel une partie, nommée «constituant», transfère à titre fiduciaire à l'autre partie, nommée «fiduciaire», des actifs et des droits afin de les exploiter pour une fin déterminée. Dans notre analyse, nous allons présenter les aspects visant la force exécutoire du contrat de fiducie, de la perspective notariale.

Mots-clés: la fiducie; le contrat de fiducie; le titre exécutoire; le notaire public

THE ENFORCEABILITY OF THE TRUST DEED

Abstract

Trust, one of the absolute novelties among the Romanian civil law establishments, originates from the instrument known in Anglo-Saxon law under the name of trust. Objective law defines trust as the legal operation whereby one or more settlors transfer rights in rem, debt, securities or other property rights or a combination of such rights, current or future, to one or more trustees performing the same with a specific purpose, for the benefit of one or more beneficiaries. These rights make up an autonomous patrimony estate, distinct from other rights and obligations of the trustees' properties. The trust deed means a contract whereby one party, called "settlor" submits by title of trust